

HETI SZEMLE

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI HETILAP.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Egy évre — — — — — 6 korona — fillér
Félévre — — — — — 3 „ —
Negyedévre — — — — — 1 „ 50 „
Tanítóknak és kézműiparosoknak egy évre 4 korona
Egyes szám ára 20 fillér.

Felolós szerkesztő
BÁTHORY ENDRE.
A lap kiadója:
A „PÁZMÁNY-SAJTÓ”

A szerkesztőséget és kiadóhivatalt illető összes küldemények, pénzek, hirdetések stb. a „Pázmány-sajtó” címére küldendők, (iskolák 3. sz.)
Hirdetések jutányos árban vételnek fel.
Nyilttér sora 40 fillér.
A lap megjelenik minden szerdán.

A Szt. István-Társulat pártoló tagsága.

Aki a nép között él, vagy itt a városban megfordul a szegényebb sorsu munkásság körében, elérni látja a gyűlöletnek, istentelenségnek és anarchikus elvadulásnak olyan terjedését, aminő a történetírók tanúsága szerint mindig a nagy forradalmakat szokta megelőzni. Istenre, vallásra mit sem adnak, az urat gyűlölik, kötelességről hallani sem akarnak, folyton csak jogaikat emlegetik. Keresve e rettenetes állapot okait, azt látjuk, hogy a szegénység helyzete közviszonyainknak gazdasági, politikai és társadalmi állandó roszabbodása következtében súlyos ugyan, az elégedetlenség ily óriási fokát még sem igazolja s főként a túlzó kivánságok egyformaságát nem magyarázza. A szenvedélyek feszítése s a lehetetlen kivánságoknak közszájra adása a sajtónak, az irodalomnak munkája. Az egyszerű emberek nagy hangon elszavalt színészi kifakadásainak forrása az újság s a lázító könyvek, az istentelen-

ségnek táplálója a sok hazug füzet, erkölcsének sirásója a pornografia. Ezeknek az eszközöknek ügyes forgatásával nyerik meg nemzetromboló eszméiknek az egyszerű népezreit, az anarchia diadalszekerét a sajtó paripái huzzák.

Ismerve a bajt, magától kínálkozik a védekezés. S a védekezésnek önként ajánlkozó eszközeit lelkes emberek, társulatok és intézmények naponta nagyobb erővel ragadják meg s a keresztény világnézet és a hazafias érzés és gondolkodás diadala tisztán ettől az erőtől, ettől a hévtől és buzgóságtól függ. Előljár a munkában a legrégebbi katolikus irodalmi intézmény: a Szent István-Társulat. Folyóiratával, tudományos kiadványaival a művelt köröknek nyújt orvosságot, vagy immunizáló szert az istentagadó és házatlan tudomány mérge ellen, népiratkái, főként pedig népies pártoló tagsága az egyszerű emberek ezreit akarja visszahódítani Krisztusnak, a hazafiságnak, a józan és becsületes életnek, a polgári erényeknek. A haszon reménye nélkül, egyéb kiadványainak üzleti hasznát hozva

áldozatul, évről-évre a jó könyvek olyan kis kollekczióját dobja a könyvpiacra, amelyért irigyelnek bennünket még az e téren ugyan csak elől haladó német katolikusok is. Mindazon könyvecskék, a melyeket eddig küldött népies pártoló tagjainak a társulat, színe-java voltak a magyar irodalomnak. Édes hazánk viszontagságos multját, az anyaszentegyház szenvedéseit és diadalát, az előítéletek és babonák lerontását s gazdasági dolgokban való jó tanácsokat tartalmaztak. A szép és jó életre neveltek s megtanítottak a tudomány eredményeire.

Most, ismét kopogtat ajtónkon hasznos könyvecskéivel a Szent István-Társulat. Az előbbi évek gyönyörű kiadványaihoz nem méltatlan társakat kínál. Naptára most is elsőrendű, az Uj Kis Tükör III. része illő folytatása az egész országban nagy tetszéssel fogadott két elsőnek. A kis gazda tanácsadója nyomán haszon, pengő arany vagy ropogó bankó tölti meg a jó tanácsokat megfogadó gazdáknak erszényét, a Szentek élete pedig lelki haszonnal lát el; a közélet harczaiban megbecsülhetetlen szí-

Őszi elmélkedés.

— Irta: **Kerényi Dezső.** —

Leültem egy sziklatömbre, egy mohos szikladarabra a Duna partján, melynek oldalait sárguló, hervadt vadvirágbokrok nőtték körül. Kiesi e kő, de nagy volt valamikor. Egygyé forrasztotta a tűz, a kráterből kiömlő lángnyelv. Látszik az összeforrt anyag, a trachit tömeg fenn a hegyen, a magas bércek tetején s oldalain. Onnan tört le, az idő törte le a vén idő. Összezuzta vasmarrkával a kemény matériát, szétrombolta a természet, még ha oly legyőzhetetlen lett volna is az emberi észnek s erőnek. Most én ülök e kővön.

Gondoltam volna én? Dehogyan.

Évezredek multak el, míg ilyené lett az érzéketlen anyag, a lávamaradék. S e helyre hogy került?

Az idő, a hóhér kegyetlensége lökte le

a mélybe, az ürbe dühösen, hogy a Duna szürke, ugrándozó hullámkarjaiba lelje továbbá alakítását, részekre oszlását. . . S megakad a parton, honnan ember viszi tán tova, vagy ezután is az idő kalapácsolja. — Ezt nem tudom biztosan, de azt mondhatom, hogy a vég felé gurult az érzéketlen ásvány.

Oh, ha én ott lettem volna, hova e darabka szikla esett, mily porrá zuzott volna engem, az embert! . . . Ily matéria bizony nem könyörül. Hull, esik, gurul, mint öntudatlan teremtmény. Az embert, az öntudatos lényt agyonvágta volna egy perez alatt, kivégezte volna, mint a dér a gyenge növényt. Igen, érzem, mert rettegek, midőn szakadékok között mászkálok s nézem félve, remegve felettem a kiálló csuesokat, a hasadt, színes kőveket.

Legyőz az idő, várj hatalmas hegy, de embert legyőzni nem fogsz soha!

*

Folyik a víz andalogva, hullámokat ver görbe partjai felé.

Nagy víztömeg. Cseppekből van. Oly nagy egy csepp? Kis ujjam hegyével szét-töröm s mégis sok cseppből, gyöngyharmat cseppekből áll a bámulatos egész. A természet keze működik közre. A hasznos esőszemek, a földgyomrából bugyogó vizeseppek ölelik egymást a folyam ölen. Valamikor a léghen röpködött gőz, pára, felhő aláreza alatt, most hűsítő ital, az embernek öröm, élvezet, midőn fürdik benne, vagy esolnakázik zugó tetején!

Nem sokat gondolkozom, levetem cipőm. Belépek a mederbe, szolgálommá alázlak viz!

De hideg, itt az ősz. Kirántom lábam és eszembe jut az örvény gyilkolása, az idő rontó keze.

Bánatos szívem megnyihitenéd? Vészek dulják, kinok marcangolják lelkemet,

CSAPÓ LAJOS

ELSŐRANGU PAPI-
ÉS POLGÁRI SZABÓ

SZATMÁR, Deák-tér 7., (I. emelet).

Magyar díszruhák, Polgári ruhák,
Papi öltönyök, Libertiák,
Reverendák, Szarvasbőr-
Czimádák, nadrágok,
Palástok, fővegek, Bőrkabátok
készítését elvállalom.

Mindenemű öltöny készítésénél a fősulyt az elegáns szabás és finom kivitelre fektetem, a mellett teljes kezesiséget vállalom szállítmányaim valódi színe és tartósságáért. Nagy raktár honi és angol szövetekben.
Tisztelettel **CSAPÓ LAJOS,** szabómester.

vóssággal övezi lelkünket, megmutatja, hogy a szentek és mártírok mennyit szenvedtek és áldoztak, mennyit dolgoztak, mennyit túrtak, csak hogy meg ne szegjék a hithez, az elvekhez való ragaszkodásnak szent kötelességét.

Egyik jobb könyv, mint a másik. S nyelvük perdülő, mentes az új hirlapi magyarság esetlő botló esetlenségeitől. A szellemük kitünő, kiállításuk pedig a legjobb, amire a magyar nyomdaipar egyáltalában képes. Áruk a szokásos két korona, mely összeg csak részben fedezi az ezen kiadványokkal nagy áldozatot hozó társulat költségeit.

Aki gondol népünk boldogításával, egészséges, okos szellemi vezetésével, a robbantó ideák szárazra vetésével, azt nem kell külön kérnünk e könyvecskék ajánlására és terjesztésére. Ezek maguk ajánlják, mi meg terjesztésükkel szintén magunk szerzünk érdekemet a keresztény restauráció munkájában.

Heti — Levél.

Hát Csiky Gergely?

— Válasz egy levélre. —

Írta: Bodnár Gáspár.

Tudtam, hogy *Heti — Levelem*, melyben arról mondtam el egyet-mást: mit kellene tennünk kath. szépirodalmunk és a keresztény irányú színművészet érdekében: nem marad megjegyzés nélkül.

Különösen az a része, melyben állítom, hogy *kath. pap és színmű, színpad* nem paradoxon, *nem összeférhetetlen*.

de karmaid nem fognak el, nem roppantod össze gyenge bordáim. . . Erősebb vagy, mint én, mégsem, az idő tönkre tesz, elveszel. S én láthatatlanná változom.

*

Megyek, futok a bizarr, zöldeskéket játszó csuesoktól a mezőre. Sietek a víztől, nem kell jéghideg hulláma, a színpompás virágok társaságába telepszem.

Örömmel ülök közöttük kedves virágaim! Mégis mily szomorúak vagytok. Elernyed levélkéitek sárgulnak. Néha inttek, néha bölintok felém, pedig szeretlek titeket, szeretem a lila, sárga, fehér, vörös s kék színt játszó szirmaitokat. Mily jól esik nézmem levélkéiteken a rezgő harmatot! . . . S ti némák, szótlanak, kedvetlenek vagytok. Vidulni jöttem, mert bus vagytok. El-elkérdegetnétek benneteket a susogó szellő beszédéről. Ámbár néha az is goromba, mert vihar, mi engem is képes volna szétzuzni. De hallgatók vagytok.

Igen, mert az ősz érintette jéghideg ajkát dusan nővő leveleitekhez. Ez a bajotok, ezért szomorkodtok.

Nem bánom, ajkam érintem egyhez, mert szeretem a természetet. . .

Ezen — ma is fentartott — gyakorlatilag teljesen beigazolt és még ezentul is beigazolni tudó tételünkre egy *levelező-lapon* ezt a kérdést szurta valaki elém (igazán örvendek, hogy *Heti — Levelemet* szorgalmasan olvassa, vigyázza az az érdekes valaki):

— *Hát Csiky Gergely?*

Igen, *Csiky Gergely* kath. áldozópap volt. A legelőkelőbb, felső papnevelőben nevelték. Aztán a *theologia* tanára. Kitünő egyházi jogtudós, kinek jogtanát ma is sokan ismerik. Már kispap korában kezdett írogatni — de fiatal korában különösen „szerelemes elbeszéléseit“ (v. ö. a kérdéses *Heti — Levelemet*) nagy szíveséggel közzölték a szépirodalmi lapok. Persze a kath. lapok. Azért nem ismerte az ország, mert abban az időben *telivérü liberálisnak* kellett lenni, hogy „*tehetség*“, pláne „*fiatal óriás*“ számba menjen valaki. (Azért nem tudott *Maszlaghly Ferencz* egy irodalmi társaságba se jutni. Pedig előkelő, gyönyörűen ömlő stílusa, rendkívüli elbeszélő ügyessége és tehetsége magassan felülmúlta sok „óriás“ köhögő, émelygős műveit.)

Azért volt nagy esudálkozás az *Akadémián*, mikor egy nyílt ülésen a nyertes, nagyon megdicsért színmű szerzőjének jelígis levelét felbontották és e név volt abból olvasható:

— *Csiky Gergely!*

— Ki ő? Kicsoda az a *Csiky Gergely?*

— No hát hol van a *ceh*? Az atyamesterek, a vakolók, kik abban az időben egyetlen üres helyet sem engedtek másnak — az *Olympus* lábainál.

Az a *Csiky Gergely* pedig a temesvári papnevelő kis, talán diáknak való szobájában, a hirlapokból értesült, hogy pálmát nyújtott neki az Akadémia. . .

Aztán jött a többi megkoszorozott munkája. Inkább ragyogóan szép jámbusokban

Megszurt ez az egy is. Ég, fáj az érintés, mert méreg van sejtjeiben. . .

Ah, most eszmélek, hiszen a szerény növényke embert is öl, gyilkol, mérgez. . .

Eltűntök, ez vigasztal. Az idő tüntet el mindnyájatokat, megmarkolja gyenge tagjaitokat s az életet kiszorítja gyenge testetekből. . . És az ember megmarad.

*

Reszket már a fény a magas égboltról, mikor hazafelé térek. Felnézek a végtelen ürbe s tovább gondolkozom. Ezer, millió csillag dermedez a légben. Mind az időben létezett, mind az időben veszik el. Mily hatalmas test! . . .

Im szalad! . . . Tűz csóvát hagy hátra, merre futott. Ha reám esnék, vagy talán a földre, hogy összelapulnék, hát hogyha a föld is. Ki forgatna egy — sok oly sártömeget, mint e föld. És mégis gyenge alkotmány az egész. Eljön az óra, midőn porba hull mindez. Az idő, az átkos idő mivé teszi e csodás és rettenetes testeket. . .

Ember, csak téged nem tesz semmivé, mert hasonló vagy Istenedhez. Vigasztaljon ez bajodban, térj Hozzá és élni fogsz örökké, legyőződ a csodás természetet.

esengő stílusú, mint társadalmi színművei. Mert *Beöthy Zsolt* Irodalomtörténete szerint is „eleinte bizonytalanul kereste az erős egyéniségének megfelelő utat, többször változtatva stílt és irányt, míg végre merész és találó módon színre hozván a modern magyar életet (ezifranymoruságot?) erős lendületet adott a magyar színpadnak. *Csiky* kezéből kihullt a toll, de szelleme (keresztény!) él és hat a színpadon.“

Sovány, szűkszavú méltatása e néhány sorban az óriási egyéniségű *Csiky*nek. Talán éppen azért, mert darabjaival a modern kornak adott esiklandósabbnál-esiklandósabb túsúrákat. Vagy talán azért is, mert darabjai oly tiszták, keresztény magas világnézeten alapuló, nemzeti érzésben törhetlen és erős, hogy a morálista kifogásolni valót nem talál benne, a soványsza pedig elégtelen hallgatja irányzatait. Mikor *Beöthy* inkább *nagy*, mint *sikerült* Irodalomtörténete megjelent, akkor még e tulajdonok nem voltak céhbéli tulajdonok. De hagyjuk ezt.

Csiky Gergely igenis kereste tehát az egyéniségének megfelelő utat, mert minden tehetség így érvényesül, de utjában nem állott papi volta. Sőt éppen tisztult erkölcsi felfogása, magas keresztény világnézete adta kezébe a hatalmat, hogy mint az indusok istenének száz karja van a tapasztalatra, úgy ő is száz és száz karral nyuljon a társadalmi sebekhez, problémákhoz. A társadalmi szereplők *ezifranymoruságához*, a magyar nemzet testén élősködő úri *proletárizmus-hoz*, a nagyzás hóhortjaiboz. A gyenge akaratú emberekkel szembe állítja a *vaseMBER* jellemét, stb. stb.

És e szerencsés fordulat *nem csak papi állása alatt következik be*, de mint pap írja határozottan legderekkabb, legmaradandóbb, legsajátosabb darabjait. Később termékenyebb lesz, de ereje nem fokozódik, inkább lágylul.

Nos, ez a nagytehetségű *Csiky Gergely* kilép a papságból és a hirlapok azt adják okául, hogy mint pap bilincsekbe volt verve, nem szárnyalhatott magasra, nem volt elegendő szintája tehetségének, szárnyainak kibontására.

Nem áll. A dolog nem úgy van, mint imént már bizonyítani kezdettem az ő színdarabjai értékének mérlegelésével. Isten a szívek és vesék vizsgálója. Az ő szívében támadt forradalmat — mert esendes, zárkózott ember volt . . . — kevesen ismerik.

Lehet, hogy az *aulában* követhettek el vele szemben tapintatlanságot, hiszen az aulában is csalatkozhatnak az emberek. Követhetnek el ott is hibákat. Sőt baklövéseket is.

A való azonban, hogy *Csiky Gergely* kilépése után is hű maradt önmagához. Egy cseppet sem változott. Darabjai azután is a magasabb, tisztultabb keresztény felfogás gyökereiből sarjadzottak. Morális tekintetben sem volt kifogás az ő színművei ellen. Az anya akármely színdarabjába elvihette, elviheti serdülő leányát is nyugodtan. Micsoda darabok is azok! Nemzeti szempontból is, mily más forrása van neki, mint pl. a közmopolita *Bródinak*, aki maró, malicziózus gúnyolódásával éppen azt az oldalát teszi ne-

ÚJ RUHA-ÜZLET!

Augusztus 1-én nyílt meg Szatmáron,
Deák-téren, (a Fehér-ház mellett)

ÚJ RUHA-ÜZLET!

KORAI ÁRMINNÉ

kész férfi-, női- és
gyermekruha-üzlete,

ahol a legolcsóbb árak mellett nagy választékban kaphatók férfi-öltönyök, felöltők, utazóbundák, különféle gyermekruhák, valamint dús választékban a legegészségesebb női kabátzikkék.

vetségessé nemzeti törekvésünknek, melytől legtöbbet várunk. Az ily irányzattal nem gyógyít, de újabb sebet ejt csak a nemzet fájló lelkén és testén egyaránt — a hálátlan gyermek!

Mindezen logikai bizonyítékok mellett van nekem személyes természetű bizonyíték a *Csiky* lelkületének megbirálására. . . Szép őszi délután volt. A budai svábhegyi fogaskerekű állomásnál vártuk a vonatot. Egy kövér, eredeti, színészre valló uri ember sétálgatott egymagában kissé távolabb. Kövér kezét hátra vetve mélyedt gondolataiba. Sokan suttozták:

— *Ez Csiky Gergely.*

Én papi czivilben voltam. Azonnal hozzá léptem és bemutatkoztam. Jó félóráig társalogtam a rendkívüli érdekes emberrel. Azóta se feledem el ezt a fél órát.

— Jól esik lelkemnek, — mondotta — hogy papi emberrel találkozom. — És lelke egész keserűségével panaszkolt, mily hidegek hozzá egykori paptársai és hányszor kap *névtelen leveleket*, melyekkel egyenest az ő szíve, lelke, jelleme magán szentélyébe avatkoznak.

— *Pedig én vagyok, aki voltam.*

Ezt mondotta nekem Csiky Gergely. Szavai megráztak. Szívem hevesebben dobogott és még éjjel is fülemben esengett a szava:

— *Pedig én az vagyok, aki voltam!*

Mily gyönyörűsége a léleknek, mikor egy nagy lélek, legalább egy pillanatra megnyílik előtte. Mily feledhetlen és tanulságos megnyilatkozása a harezot vívott nagy embernek, akinek feje felett az elbizakodottság, a fraternitás erényének teljes hiánya, sajnálatos fonáksága *egyszerre pálczát tört.*

Csiky, mint egyházi ember, nagy figyelemmel volt állására. Soha a színpadon meg nem jelent. Páholyából fogadta a közönség tapsviharait. *Csiky* a *váló-uton* nagy lelki harezot vívott, amelyről csak kevés, meghitt barátja tudott és a jó Isten, a ki jobb az embereknel és jó barátainknál? *Csiky*, mikor elhagyta az egyházat, soha, egyetlen mozzanattal nem fordult egyháza, az őt folyton keserítő paptársai ellen. Semmi bántó képet, vagy salakos jelenetet színpadra nem vitt.

Hát *Csiky* Gergely? Bizony, ha pap marad, akkor is nagy, talán még nagyobb színműíró lesz.

Rákóczi fejedelem püspök-barátjáról.

Adatok az egri egyházmegye történelméhez. Szerkeszti *Leskó József*, IV. kötet, 551 old., 8-ad rétt. 7 koronáért kapható az egyházmegyei irodalmi egyesületnél. (Eger, liceum.)

Rákóczi fejedelem atyai jó barátja, Telekesy István egri püspökre és korára vonatkozó, rendkívül érdekes és becses adatokat közöl az a vaskos kötet, mely mint az egri egyházmegyei irodalmi egyesület kiadása, mostanában hagyta el a sajtót. Igen sok részben először napvilágra jutó okmányok, levelek, feljegyzések töltik be a szorgalmas munkával szerkesztett lapjait.

Azért említjük szándékosan előbb a kötet második felét, mert ez számíthat inkább

és joggal a történelmet szerető nagy közönség érdeklődésére.

A nagy fejedelem s a jólelkű, hazafias püspök tiszteletreméltó alakjait új fényvel világítják meg a levéltárak rejtekeiből előkeresett ezen adatok. Az az egyházi pör, melyet szegény Telekesynek e Rákócziéval összhangzó igaz magyar érzelmei miatt kellett át-szenvednie s püspöki székéből kiüldöztetve, a szarvaskői várban fogolyként élnie öreg napjait, olasz eredetiből magyarra fordított szövegben először áll itt az olvasó szemei előtt. Sok egyéb öreg betű szól még hozzánk abból a mozgalmas korból. Maga Telekesy írja herceg Eszterházy Pál nádornak (az ónodi országgyűlésre emlékezéssel): „nagykegyetlenül, szemem láttára, tőlem két lépésnyire levagdalták szegény ártatlan Rakovszkit, Oko-esányit“ . . . (487. l.) Majd alább: Egynéhányad magával residentiamra küldvén . . . Csáki Imre uram (kaloesei érsek) tisztartóját, ötödmagával levereti kapuimról és házaimról a lakatokat és zárait, feldulatta házaimat, . . . már most mindenemet, mint ellenségtől nyert prédát kótyavetyéli.“ (469 l.) Így írja ezt a „minden lelkét igazán szeretőnek lelki szeretettel szolgáló 70 esztendősi lelki atya, Telekesy István, Istennek engedelmeiből egri püspök és nemes Hevesvármegyének főispánja,“ (364. l.) kiről Rákóczi fejedelem meg emigy nyilatkozik: „szép reflexióban és friss emlékezetben lévén szüntelen előttünk hazánkhoz, nemzetünkhöz . . . viseltetett szeretői s megbizonyosodott Kegyelemde hazafisága“, . . . (436. l.) A pápai nuntius ismét így ír róla a pápai államtitkárhoz 1710. aug. 23-ról olasz nyelven: „jeles erkölcsű, kegyes- és buzgalmára kiváló tulajdonu, aki papságát fegyelemben tartja, egyházakat újra épít, nagy szeretettel és a legbuzgóbban tölti be püspöki feladatait. Ez okból mindenki részéről általános becsülésnek örvend. Bár másrészt Rákóczi pártisága miatt sokan nagyon megrójják. Ezen magatartását ugyan azzal a kötelességgel indokolja, mely nem engedi, hogy nyáját elhagyja.“ (427. l.) „Mindezekért ha megérdemlem, — írja Telekesy, — hogy megkövezzenek, ám lássátok István vagyok, a kövekhez hozzászóltam, semmitől sem irtódom.“ (412. l.)

A kötet első felét, Leskó József szerkesztőnek a történetkutatás feladatairól írott jeles tanulmánya vezeti be, majd Nováky József kanonok életrajza s kitűnő munkája, a „Memoria dignitatum“ következik. Történetíróinknak gyakran használt sűrűn idézett adatforrása ez, — nyomtatásban itt először. Az egri káptalan történetéből tartalmaz becses feljegyzéseket 1216-tól egész 1699-ig. Az egyetemi könyvtár kéziratjegyzéke Pray Györgyöt vallja e mű szerzőjének; Leskó József azonban a történettudósok érdeklődésére méltó döntő okokkal, Nováky javára vitatja a kiváló mű szerzőségét.

H I R E K.

Lapunk mai száma a közbejött ünnep miatt a rendes időnél egy nappal későbbben jelent meg.

Kisasszony napja. Kedden, Kisasszony napján Mária születésének emlékét ünnepelte a kath. egyház. Ami hajnal a természetben, az Mária születése az emberi nem megváltásának történetében, jelzi az üdvösség napjának érkezését. — A székesegyházban 9 órakor ünnepélyes szentmise volt, melyet *Pemp* Antal praelátus-kanonok végzett, szent beszédet pedig *Hehelein* Károly praelátus-kanonok intézett a hívekhez.

Királynénk halálának évfordulója. Ma, f. hó 10-én van az az elretentően szomorú évforduló, amikor királynénkat egy elvetemült gonosztevő Genfben meggyilkolta. Az esetnek tizedik évfordulóját éljük meg az idén és mint eddig, ezuttal is kegyelettel adózott a templomokban a magyar nemzet a legmagyarabb királyné emlékezetének. D. e. 9 órakor a székesegyházban istentisztelet volt, amelyen a nagyközönségen kívül testületileg vettek részt az összes hivatalnokok is. A szentmisét maga a püspök ur Ó Méltósága végezte. Örvendetes az egyházmegyére, hogy nagy betegségéből felgyógyult főpásztorunkat székesegyházában ismét ott láthatják a hívek az Ur oltára előtt.

Személyi hír. *Prohászka* Ottokár dr., székesfehérvári püspök Nagybányán házszentelést végezvén, hétfőn a reggeli vonattal városunkba érkezett a püspök ur Ó Méltósága látogatására. A délelőtti folyamán megtekintette a Jézustársaságiak épülő templomát és a konviktust, a zárdát és annak iskoláit, hol a növendékekhez buzditó, lelkesítő beszédet intézett, megtekintette az irgalmasok rendházát, a képezdei templomot, a vasuti internátust, szóval a város nevezetességeit. *Pemp* Antal praelátus-kanonok, *Hámon* Róbert pápai kamarás, püspöki titkár és dr. *Kovács* Gyula nőképezdei igazgató kalauzolták. A püspök ur Ó Méltósága által adott ebéd után a délutáni gyorsvonattal elutazott városunkból.

Főuri nász. Gróf *Teleki* Pál a negy-somkúti kerület orsz. képviselője eljegyezte szentbirodalmi gróf *Bissingen Nippenburg* Rezsóné, született feni *Mocsonyi* GeorGIN torontálmegyei nagybirtokos leányát Hannát.

Áthelyezett tanár. *Németh* Béla nagybányai főgimnáziumi tanárt a miniszter Tordára helyezte át.

Ankét a városok ügyében. Gróf *Andrássy* Gyula belügyminiszter f. hó 20-ra ankétra hívta egybe a városok polgármestereit. A város-segélyezési szaktanácskozmányon tárgyalásra kerülnek mindazon városok segélyezési összegei, amely városok eddig a kellő segélyezésben nem részesültek.

Székhely-kérdés. A vármegyei székhelynek Nagyvárolyból Szatmár-Németibe leendő áthelyezése tárgyában az évben újból felelevenített mozgalom mindinkább határozottabb formában lép előtérbe. Folyó hó 2-án d. e. 11 órakor ugyanis a városháza nagytermében Szatmáron népes értekezlet volt dr. *Vajay* Károly szatmári polgármester elnöklétével, melyen a vármegyei bizottsági tagok kiválóbbjai számosan jelentek meg, valamint többen vettek részt Szatmár város vezető férfiai közül is. Az értekezleten első sorban elnöklő polgármester bemutatja azon megye-

MOLDOVAN JENŐ
KÉZMŰ- ÉS DIVATÁRU-ÜZLETE
SZATMÁR, DEÁK-TÉR

Női színes és fekete szövetek, cosztümkelmék, delinek, flanel és mosó barchetek, vásznak, valódi Schroll-sifonok, lepedő vásznak, ágy és asztalterítők, függönyök, kis és nagyposztókendők
Férfi és női fehérneműek, gallér, kézelő, nyakkendő, esőernyő stb. a legjutányosabb árban beszerezhető.

bizottsági tagok névjegyzékét, kik még határozottan nem foglalnak állást ezen kérdésben, megjegyzi azonban, hogy már 300-on felül van azok száma, kik Szatmár-Németi mellett vannak s így tekintettel a bizottsági tagok összes számára abszolút többség már is biztosítva van. Az értekezleten általában azon elv domborodott ki, hogy megyefelosztás nélkül, a jelenlegi földrajzi terület fenntartása mellett viendő keresztül a székhelyáthelyezés. — Ezen ügyben minden valószínűség még e hóban egy 40 — 50 tagu küldöttség utazik fel a székesfővárosba, mely a székhelyáthelyezés szükségességét és jogosságát teljesen megvilágító memorándumot nyújt át a miniszterelnök és belügyminiszternek, valamint felkéri a képviselőház elnökét is az ügy pártolására. A küldöttség vezetői a megyebizottsági tagok részéről Kende Zsigmond istvándi-i nagyrakos, Szatmár-Németi város részéről: Vajay Károly polgármester lesz.

Számellenőri kinevezés. A pénzügyminiszter *Andrássy* Jenő végkielégített pénzügyi számellenőrt végleges minőségű számellenőrnek nevezte ki a nagykarolyi pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvéviséshez és a csengeri járás teendőinek ellátásával bízta meg.

Hymen. Nemestóthi *Szabó* Marczel földbirtokos, az Eduárd huszárezred szolgálaton kívüli főhadnagya, mult vasárnap tartotta esküvőjét Aradon, máscai *Csernovics* Diodor dr. kir. tanácsos, állami jószágigazgató és neje hadari báró *Duka* Olga leányával, Olgával. — *Strébenz* Péter érendrédi földbirtokos és neje, sz. *Latinovics* Gizella leányát, Gizikét eljegyezte *Ivácsovits* Milán nagyikindai gyógyszerész és földbirtokos. — *Szekeres* József nagyecsedí ref. kántortanító eljegyezte *Szálás* Lajos ugyanottani lakos leányát, Ágneset. — *Nagy* László, gróf Károlyi László mezőteremi uradalmának intézője a napokban váltott jegyet Békésen *Mezey* Margitkával. — Dr. *Medgyesi* Ferencz szászrégeni kir. aljárásbíró eljegyezte *Ilosvay* Margitkát, *Ilosvay* László p. ü. számvizsgáló és neje sz. *Vajda* Izabella leányát Nagykarolyban. — *Szeles* Béla szatmári kereskedő mult nap esküdött örök hűséget Czegléden *Felczides* Sándor ottani ügyvéd leányának, Izabellának. — *Demeter* Dezső nagybányai főgimnáziumi tanár a napokban tartotta esküvőjét *Balázs* Vilma szintén nagybányai polgári isk. tanítónővel.

Jegyző választás. A mezőkaszonyi járásba tartozó somi kör jegyzővé több pályázó közül *Halász* Ferencz lett megválasztva.

Kinevezések. A vallás és közoktatásügyi miniszter *Kótai* Lajos Kinizsi-utcai áll. isk. igazgatót a központi, *Székely* József külterki áll. isk. igazgatót a Kinizsi-utcai áll. iskolához helyezte át és így az akként üresedésbe jött külterki igazgatói állásra *Neubauer* Elemér központi áll. tanítót nevezte ki. A miniszter ezen kinevezésekkel szanckionálta a kir. tanfelügyelőség már korábbi irányu intézkedését.

Gyászhir. *Lukács* Dénes, aki előbb Nagybányán, utóbb Nagyboeskon volt állomásfőnök, a nagykallói elmeorvóintézetben aug. 31-én jobblétre szenderült s ugyanott

temették el f. hó 1-én. — *Vityi* Bertalan ref. lelkész, egyházmegyei tanácsbíró, életének 63-ik évében aug. 30-án Bere községben meghalt. Másnap temették el igen nagy részvét kíséretében. — *Papp* Margit, *Papp* János nagykarolyi fűszerkereskedő leánya 14 éves korában elhunyt. Az élete virágában levő leánya temetése nagyszámu rokonság és ismerősök igaz részvéte mellett ment végbe. — *Kosztka* Árpád a déli vasút nyug. főfelügyelője aug. 31-én reggel 5 órakor hosszas szenvedés után, életének 58-ik évében Budapesten elhalt. Hült tetemeit szülőföldjére, Nagybányára szállították, hol a családi sírhelyen tették örök nyugalomra.

Diszérém. A pénzügyminiszter *Bernáth* Sándor nagyszöllősi pénzügyi szemlést 40 éves buzgó és hűséges szolgálatának elismerésül diszérémmel tüntette ki. A diszérmet a beregszászi, halmi és nagyszöllősi pénzügyi szakasz jelenlétében legközelebb fogja átadni a kitüntetettnek *Kegyé* Sándor nagyszöllősi pénzügyi biztos.

Körjegyző helyettesítés. *Sajó* Dezső nagynyiresi helyettes jegyzőt a szatmári főszolgabíró a vetési körjegyzői állásra helyettesítette.

Magyarosodó község. A napokban Szerednyén egy fiatal pár kelt össze a r. kath. templomban. Úgy a vőlegénynek mint a menyasszonynak a szülői tótok, a fiatal pár pedig szépen beszéli a magyar nyelvet és azt az óhaját fejezte ki, hogy magyarul eskessék össze. A magyarosodás szépen halad Szerednyén, a hol néhány évvel ezelőtt még alig lehetett hallani magyar szót. A magyarosodás ügyét szolgálják az iskolák, a melyben *Szabó* József tamító és az irgalmas nővérek működnek.

Tanügyi hír. Szatmár-Németi szab. kir. város felső kereskedelmi iskolában tehető magánvizsgálati engedélyért folyamodók kérvényeiket e hó folyamán gyűjtik be az igazgatóságnál. Folyamodhatnak oly fiúk és lányok, kik a közép vagy polgári iskola negyedik osztályát elvégezték, 17. életévüket betöltötték s hitelesen igazolják, hogy a gyakorlati életben működnek. Leányoknál a gyakorlati életben való működéstől, valamint a kortól el lehet tekinteni s előtanulmány gyanánt a polgári vagy felsőbb leányiskola negyedik osztályának elvégzése is elfogadható. Különbözeti és magán érettségi vizsgálat engedélyezésére kérhetik azok a gyakorlati életben működő ifjak, kik a középiskola VIII. osztályát elvégezték, illetőleg érettségi vizsgálatot tettek. A részletekre nézve felvilágosítást ad a felső kereskedelmi iskola igazgatója, naponként 11 — 12 ig.

Sok lesz a bor. Az ország szőlőtermő vidékeiről beküldött hivatalos jelentések szerint ez évben olyan bő szüretre van kilátásunk, amilyen már igen régen nem volt hazánkban. A mult évi közepes termés mellett 3 és fél millió hektoliter bort szüretnek. Az idén — ha az időjárás kedvezni fog a szőlőérésnek — a termést 7 és fél millió hektoliterre becsülik.

Visszaélés gróf Széchenyi Lászlóné nevével. A míg Széchenyiék a gyönyörű fekvésű Remetevasgyáron gyönyörködnek a

természet panorámaiban, addig szélhámos ügynökök az ő nevükben csalják az Alföld népét. Aradról jelentik, hogy furfangos utazó könyvügynökök, akik eddig úgy szélhámoskodtak, hogy hírlapíróknak adták ki magukat, a hiszékeny vidéki emberek becsapására újabb ötletet eszeltek ki. Ugyanis ezer és ezer példányban nyomattak Vanderbilt Gladys hamisított irásával ellátott körleveleket. A részben klisirozott angol nyelvű szövegben, Amerika leánya elragadtatását fejezi ki Jókai Mór művei felett s öt millió dollárt ajánl fel arra a célra, hogy ezeket az örökbeesü munkákat mennél többen, olesó áron megszerezhessek. Az angol szöveg alatt természetesen következik a szó szerinti magyar fordítás. Az ügynök ezzel a levéllel sorra járja a falu, vagy a kis város intelligenciáját. Ajánlják Jókai Mór összes műveit megvételre, amely most kétszáz korona helyett — Széchenyi László nagylelkű adományálya folytán — hetven koronáért kapható. Hitelesség szempontjából mindenkinek átnyújtja a hamisított körlevelet és az üzlet már perfekt is. Hetven korona elvégre kis összeg s mindenkinek hizeleg a tudat, hogy Vanderbilt Gladys ajánlatára vásárol. A végén persze aztán kisért, hogy a szerencsétlen megrendelő kétszáz koronás ívet irt alá, a könyvkereskedő ilyen összegű megrendelésről küld nyomtatványt. A becsapott emberek ekkor már hiába kapkodnak fűhöz-fához, meg kell fizetniük az egész kétszáz koronát.

A beiratások az önálló állami gazdasági ismétlő iskolába úgy a fiúk mint a lányok részére szerda és vasárnap kivételével e hó 20-ig délelőtt 8-11-ig a Kinizsi utcai állami elemi iskola női gazdasági iskola termében tartatnak. Figyelmébe ajánljuk az érdekelteknek, hogy a beiratást annál is inkább el ne mulasszák, mivel a kitézött időn túl a be nem iratkozott növendékek iskola mulasztókul tekintetnek s így érzékeny pénzbírsággal sújtatnak.

Uránia. A hűvös időjárás, az éjjeli időszak meghosszabbodása a Márkus Dezső uránia színházán is meglátszik, mert esténként teljesen megtelik. Igaz, hogy a legutóbbi műsor szép számokból volt összeállítva, mely méltóan megérdemelte a közönség meleg támogatását. Különös újdonság volt a „marathon sikfutás,” mely megérdemli, hogy az igazgató még egy hétig műsoron tartsa. „A sas karmai között” című kép is valóban meghatározó jelenetet mutat be, szintén érdemes az újból bemutatásra. A többi szám is jó, mulató s érdekes. Az előadás rövid, 1-2 számmal megtoldandó, vagy hosszabb képeket kell bemutatni.

Utonállás. F. hó 2-án este a szöllősvégárdói segédjegyzőt Tiszaujlakról jövet a község határában egy négy tagból álló banda orvul megtámadta. Huszonnégy koronát tőle elraboltak s kegyesen 1 kor. 20 fillért meghagytak nála.

Kikötött tolvaj. Rácz István mátészalkai földbirtokos tanyáján Varga nevű kerülőjének a tehenét éjnek idején el akarta lopni valami betyárlélek. A kerülő azonban idejekorán észrevette és fia segítségével a menekülő tolvajt lefűllete. Hogy pedig az éj leple

Krámer Jeremiás

„ butorraktára Szatmár ”

(a színházzal szemben.)

Teljes hálószoba berendezés, mely áll 2 szekrény, 2 ágy, 2 éjjeli szekr., 1 mosdóból. Ara 120 frt.

Teljes ebédlő berendezés modern stílusban, mely áll 1 kredenz, 1 ebédlő-asztal, 6 borszék, 1 szőnyegdiványból. . . . Ara 130 frt.

alatt el ne illanhasson, kikötötték egy fa derekához. Másnap átadták a esendőrségnek.

Beiratások. A kir. kath. főgimnáziumba 612 növendék iratkozott be a mai napig, és pedig az I. A. osztályba 47, az I. B. osztályba 47, az I. C-be 46, a II. A-ba 52, a II. B-be 52, a III. A-ba 56, a III. B-be 56, a IV. A-ba 46, a IV. B-be 40, az V. osztályba 47, a VI-ba 38, a VII-be 39, a VIII-ba 46. A négy alsó osztály tehát párhuzamos, sőt az I-ben három osztály van. A ref. főgimnáziumba 427 növendék iratkozott be. Párhuzamos osztályok nincsenek.

Gyilkossági kísérlet. A vitkai határban, a gróf Károlyi-féle tanyán Velieska Miklós gulyás 9 éves fiát ismeretlen tettes mellbe lötte. A megejtett nyomozás szerint a merénnyellett Csatlós Pál vitkai lakost gyanúsították, aki tettét tagadta ugyan, de a bizonyítékok súlya ellene irányul. A gyermek szerencsére nem halálosan sérült meg és most gyógykezelés alatt áll, míg Csatlós ellen vizsgálatot indítottak.

Kézrekerült rablók. Komorzán vidékét örökös rettegésben tartották már jó idő óta Bura Tógyer és Pál Juon, akik egész özönét követték el a különféle törvénybe ütköző cselekedeteknek, míg végre a napokban sikerült a komorzáni esendőrségnek Burát elfogni, akinél akkor is 18 dr. bődöndonga volt. Elfogták Pál Juont is és mindkettőt átadták a kir. ügyészségnek.

Elfogott gyujtogató. Kató Antal aranyosmegyesi lakost kétféle gyujtogatás miatt elfogták és átadták a kir. ügyészségnek.

Gyilkosság. Borzalmas gyilkosság történt mult vasárnap a nagybégányi határban. A bepálinkázott dobánykerülő Vajtku János nagybégányi lakos agyonlőtte, majd puskatussal a szó szoros értelmében szőjjel verte Péter Sándor kisbégányi lakos fejét, aki a szűz dohányt akarta három társával megízlelni. Három társa szerencsésen elmenekült s így csak ő lett áldozata a részeg kerülő dühének.

A körorvosok székhelyéről. Az új körorvosi törvény értelmében a jövőben, vagyis 1909. évi január 2-től kezdődőleg a körvalamelyik falujában helyezendő. A törvény ezen intézkedéséről eltérésnek csak rendkívüli esetben, kizárólag a közérdek szempontjából lehet helye, mely felett minden esetben a vármegyei közigazgatási bizottság határoz.

Az öreg katonák szabadságolása. Az idén nagy örömet okozott az öreg katonáknak a hadügyminiszter egy rendelete. Az öreg bakák, kik három esztendeje huzzák az igát, eszik a komisz kenyeret, az idén két héttel előbb szabadulnak meg a gyöngyólet-től mint rendszeren. Az erről szóló rendelet már leérkezett az egyes gyalogezredek parancsnokságaihoz. A rendelet úgy intézkedik, hogy a fegyvergyakorlatok végével azonnal szabadságolni kell a legénységet.

Keresztül szurt gyermek. Gáti Károly 13 éves dobrai lakost a cséplési munkálatok közben Szücs Ferenc munkás előzetes szóváltás után egy vasvillával keresztül szurta. A gyermeket azonnal az erdői kórházba

szállították, de felépüléséhez nincs remény. Szücsöt letartóztatták.

Betöréses lopás. A mátészalkai határban levő Ujjalussy-tanyán lakó Török Sándor urad. ispán kúrara a napokban betöréses lopást követtek el. Az ablakon bemászva különféle ruhaneműket és egy jeruzsálemi perelyt emeltek el összesen mintegy 50 K értékben. A lopást Moldován Anna háziessel vitte végbe, aki még aznap éjjel meg is ugrott.

Lóvadász. A kassai 5. honvéd huszárezred pótlovazó bizottsága ez évi október hó 10. napján reggel 8 órakor a városház előtt pótlovakat fog vásárolni. — A feltételeket tartalmazó hirdetmény a városháza hirdetményi táblájára van kifüggesztve.

Vendéglő átvétel. Márkus Sándor, ki régebbi idő óta a „Pannónia” főpinczére volt, átvette városunk legrégebbi szállodáját: a Károlyi házat s azt teljesen újonnan átalakította. Most, hogy ily kitűnő kezekbe került a Károlyi-ház, mindenesetre vissza fogja szerezni azt a régi jó hírnevét, mikor is a vidéki intelligencia állandó szállodája volt.

Képzőművészeti és iparművészeti tanfolyam. A folyó tanév október havában a város áldozatkészségével és támogatásával a „Képző- és Iparművészeti tanfolyam” megnyílik. Tájékoztatásul minden érdeklődőnek közöljük a szervezési szabályzatból a következőket: A) „A tanfolyam magán jellegű s mint ilyen, semmi nemű bizonyítványt nem adhat.” (4. §.) B) „A tanfolyam 3 rendes és egy produktív jellegű tanfélévből áll. Egy-egy tanfélév 4 hónapos.” (8. §.) C) Tantárgyak: a) Alakrajz (fej és alak rajzolása és festése), b) esendélet és tájkép rajzolása és festése, c) Sík diszitmények, himzés és kiváras tervezés és gyakorlati kivitel és d) ipari tárgyak tervezése és gyakorlati kivitele. (9. §.) D) Az előre megállapított órarend még szeptember hóban közzététetik. Hetenkint minden tárgy 2—2 órában fog gyakoroltatni. (10. §.) E) A tandíj havonként 10 kor., mely mindenkor előre, az első hónap tandíj pedig a beíráskor, a beíratási díjjal (1 kor.) együtt fizetendő. Tandíjfizetés alól senki sem menthető fel. Kilépés esetén a befizetett tandíj vissza nem fizethető. (11. §.) F) Növendék lehet férfi vagy nő, felnőtt vagy fiatal (tanuló is). A felvételnél semmi képesítés nem kívántatik. (12. §.) G) Minden növendéknek saját ellátására csak rajzeszközöket kell beszereznie, állványt és modellt a tanfolyam maga nyújt. Egy vagy két tárgyra külön beíratkozni vagy eljárni nem lehet. (13. §.) — Beíratkozni lehet szeptember hó 15—25-ig, d. e. 10—12-ig Kiszely Árpád szakiskolai tanárnál, Fogarassy-ház II. em. Szakiskola. Tanterem a kath. főgimn. rajzterme.

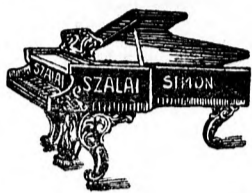
Tanítók segítsége. A tanfelügyelőség most már minden tanítótól megkívánja a részletes tanítás tervezetét. Ebben a munkájában kívánt Hoffmann József szatmári tanító segítségére lenni a tanítói karnak, amikor nagy iv alakban kiállított, falra felfüggeszhető, hónapokra és hetekre felosztott „Részletes Tanítás-Tervezetet” készítet. Kapható: Huszár

Aladár könyvkereskedésében Szatmáron. Bármely osztályé 30 fill, (vidékieknek még 10 fill. portókölség). Mind a hat osztályé 1 kor. 50 fill. bérmentve. Az összeg előre küldendő be utalványon vagy bélyegeken.

Kölesön-könyvtár

Kazinczy utca 16. sz. alatti üzletben a magyar irodalom régi és legújabb jeles íróinak művei olcsó díj mellett kölesön vehetők. — **Cseplák Bálint.**

Járványok fellépésénél, midőn magunkat abszolút tiszta ivóvíz által kell a fertőzéstől óvni, a tiszta gránitsziklából eredő **Mattoni Giesshübl** igen ajánlatos.

Hangszer üzlet!

Szalai Simon
hangszer és zongorakészítő s hangoló
Szatmár, Kazinczy-u. 14.
Guttman-palota.

Üzlet átvétel. A Néhma Lajos Józser kávéüzletét átvette **Benkő Sándor**, kinek előzőkénsége és szakképzettsége biztosítja a vevő közönséget. 10—12%-al olcsóbban szerelhetjük be kávé szükségletünket mint bár hol.

Özv. Lauf Józsefné és Fia

szobafestő Szatmár, József kir. herceg-u. 14 sz.
35 év óta fennálló üzlet.

Elvállal szoba és templomfestést, tapétázást, mázolást és minden e szakba vágó munka gyorsan és pontosan való elkészítését olcsó árak mellett. Szíves pártfogást kér özv. Lauf Józsefné és Fia.

A legolcsóbb óra és ékszer üzlet
Kepes Dávid mű-órás és ékszerésznel, közvetlen a Színházzal szemben, nagy raktár mindennemű ékszerekben, órákban. Tajtékeműekben és látszerézi ezikkben — a legolcsóbb árak mellett. **Minden óra javítás egy évi jótállással csak 80 krajczár.**

Aki jó bort akar inni, az keresse fel a HUNGÁRIÁT. Szíves pártfogást kér tisztelettel Weisz Adolf vendéglős.

Weisz Zoltán modern könyv-, zenemű- és papirkereskedését a Gutman-palota sarokhelyiségében, fényesen berendezve megnyitotta!

Értesítés. Ertesítem a m. t. közönséget, hogy ház, birtok, üzlet és lakásközvetítő irodám Várdomb-utczába, az izr. templommal szemben helyeztem át. **Zichermann Mór**

Aki egy jó varrógépet óhajt venni az forduljon teljes bizalommal **Hammer Ignátz műszerészhez Szatmár, Battyhányi-utca 1-ső sz.**, mert mint értesültünk, megszerezte a világhírű „Pfaff” gépek egyedüli képviselőjét és ez maga is már a legnagyobb biztosítékot nyújtja arra, hogy egy kitűnő varrógépet kap az, aki nála szerezi be ezen ezikkben a szükségletét.

A szatmár-németi-i összes iskolák nagytisztelői igazgatói által az 1908—9. tanévre előírt

valamint: **szótárak, térképek, hangjegyek, rajztömbök, füzetek, táskák stb.**

minden létező kivitelben, a **legelőnyösebben** nálam szerezhetők be. — Kész szolgálattal és hazafiúi tisztelettel:

WEISZ ZOLTÁN könyvárúháza, zeneműraktára és papirkereskedése **Szatmár-Németi.**
a ref. főgimnáziummal szemben; a kir. kath. főgimn. közelében

Üzleti évi jövedelemem egy megállapított hányadának jótékonykezélni való fordítása folytán, a szegényebb sorsu érdekes tanulók, az illető intézet utján, általam is, anyagi segítyen részesülnek.

Nyilttér.

E rovat alatt közöltékért nem felelős a szerk.

Kitünően megvéd a

MATTONI FÉLE
GISSHÜBLER
Savanyúvíz

A dugó levetése sokféle infectiosus bajtól; a pusztá gránitsziklából fakad.
Több epidémiánál fényesen bevált.

Munkatárs: **Vlazás Vincze.**

Nyomatott a Pázmány-sajtóban Szatmáron.

Elsőrendű porosz kőszén és vágott tűzifa

valamint

I. rendű bükkhasábfa,
I. rendű gyertyánfa,
I. rendű cserfa,
I. rendű tölgyfa,
vastag hántott vargafa,
többféle dorongfakapható

Fischer Herman

fakereskedőnél Szatmár,
Báthory-utca 10. sz. Telefon 122.
Raktárak: a lakásnál, a Szentvér-
és máv. állomásnál.

FÁBIÁN GYÖRGYNÉ

mű- és élővirág-üzlete **SZATMÁR-NÉMETI, Rákóczi-utca 26-ik szám.**
Sürgőnyezim: **Fábiáné.** Telefon-szám: **148.**
Ajánl menyasszonyi, bál és névnap csokrok, mell- és fejdíszek, virágkosarak, jardiniere, ünnepi és gyászkoszorúk, Makart rendezetek és díszitményeket. — Cserepes virágokat, szobai dísznövényeket, mindenféle művirágokat és templom-díszítéseket, jutanyos árban.

Az **Érmihályfalva és vidéke homoki szőlős gazdák egyesülete** ajánlja az egyesület tagjai által magas homok hegyeken kiváló minőség és nagy mennyiségben termelt

mustot

szüreti átvételre. Levelekre válaszol **Jakab Dezső** szőlőegyesületi titkár **Érmihályfalván**

THE ROSE SCHOOL OF LANGUAGES NYELV ÉS IRODALMI INTÉZET.

Értesítés.

Tisztelettel hozzuk a t. közönség tudomására, hogy intézetünket **folyó évi szeptember hó 10-ikén** megnyitjuk és beiratásokat elfogadunk **Huszár Aladár ur könyvkereskedésében** naponta, valamint **folyó hó 10-én** a Pannónia szálloda 22. számú termében.

- a) **Nyelvtanfolyamokra:** német, angol, francia, olasz, — esetleg a magyar nyelvre.
b) Német, franczi, angol, olasz **kereskedelmi levelezésre.**
c) **A világirodalomtörténet, művészettörténet és esztetikára.**

A nyelvtanfolyamokat a Berlitz-módszer szerint vezetjük; **a tanítvány az első leckeórától kezdve csakis a megtanulandó nyelvet hallja és beszél.**

Nyelvtanáraink kiválóan képzett külföldi, ugyanazon nemzetbeli tanerők. A többi tanfolyamokon ugyancsak elsőrendű tanárok oktatnak.

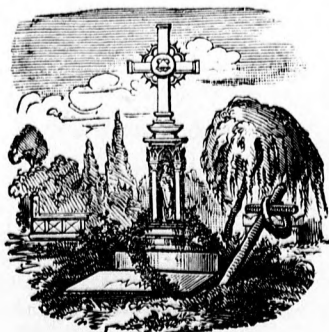
Tandij havi 10 korona.

Magán és cerele-tanítás. Nappali és esti tanórák. Prospektusunkat ingyen és bérmentve küldjük.

Az Igazgatóság.

Fogorvosi műtermem

és lakásom a **Lévay-palota emeletén, Hám János-utca 12-ik szám alatt van (a kir. törvénytörvény-széki palotával szemben).** Kiváló tisztelettel **BAKCSY, fogorvos**

FÜLÖP és SINGER sirkőnagyraktárai

Szatmár — Nagykároly.
Attila-utca 1/B. Széchenyi-utca 30.

Ajánlják sirkőveiket a legnagyobb választékban, u. m.: fehér cararra, fekete Schwéd granit, sziléziai szürke granit, Porphir és Labrador kövekből. **Mindennemű temető munkákat, u. m. áthelyezéseket, állításokat, utánvésést és aranyozást bámulatos olcsó árban 25 évi írásbeli jótállás mellett elvállalnak.**

Sírszegélyek, vasrácsok, uti keresztek a legnagyobb választékban, állandóan raktáron vannak. :: ::
Óriási választék márványlapokban. Költségvetés és rajzok ingyen és bérmentve. **Sürgőnyeim: FÜLÖP** köfaragó Szatmár. :

Szálloda, étterem és kávéház megnyitás! ..

Értesitem Szatmár város és vidéke m. t. közönségét, hogy a

Károlyi-Szállodát

átvettem

és azt szeptember 5-én megnyitottam.

Felhívom a m. t. közönség b. figyelmét az újonnan átalakított és fényesen berendezett **kávéházra**, hol is kitűnő tekeasztalokról gondoskodtam. — Izletes ételek, szakszerűen kezelt borok és mindig frissen csapolt sör, a nap bármely szakában kapható, nemkülönben kitűnő zónareggeliek.

Havi abonensek elfogadtatnak.

Elvállalok **lakodalmakat és társasvacsorákat**. — Társaságok részére külön helyiségekkel (schambrészeperé) rendelkezem. — A m. t. közönség szíves pártfogását kérve, kitűnő tisztelettel:

Márkus Sándor,
vendéglős.

Kitűnő tekepálya!

Dr. MÁLNAI MIHÁLYNÉ

felsőbb leány tan- és nevelőintézete

Budapest, VI., Teréz-körút 39. sz., I. em.

Internátus és iskola, bennlakó, félbennlakó és bejáró növendékek számára. **Elemi iskola, felsőbb leányiskola, továbbképző tanfolyam.** 14-ik iskolai év. Államérvényes bizonyítványok. Korlátolt számú növendékek. Gondos családi nevelés. Egészséges, tágas helyiségek, elsőrangú ellátás. Kiváló tanerők. Bennlakó francia és angol nevelőnők. Bővebb felvilágosítást nyújt és kívánatra prospektust küld.

Az IGAZGATÓSÁG.

Hammer Ignácz

műszerész, kerékpár és varrógépraktár Szatmár, Batthyányi- u. 1.

Schwarz Albert-féle bolthelyiségben.

Világhírű

„**PFAFF**“

varrógépek Szatmár megye egyedüli képviselője.

Kedvező részletfizetés, 8 éves jótállás.

Szakszerű javítóműhely

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

**ŐSZI SARJU
LEGELŐ**

300 hold kiadó
a csonkási bérletünkön.
NEUSCHLOSZ TESTVÉREK

Szatmár, Deák-tér 7. sz.

Telefon szám 16.

Keveset használt rövid-

Zongora

eladó Kisfaludy-u. 8/a sz. alatt.

Használt tankönyvek

az összes iskolákba

félárban, rajzeszközök, vonalzó, rajztömbök, füzetek, valamint mindenféle **papír-, író-, rajz- és festőszerek legolcsóbb árban kaphatók**

Huszár Aladár

könyv- és papirkereskedésében

Szatmár, Deák-tér 9. sz.

Almát,

csakis nemesfajukat télre *megvételekre keresek*, és pedig: **Batul, Aranypármén, Törökbalint, Bór Ranét, Rozmaring, Ananász-Ranét**, minden mennyiségben. Ajánlatot ármegjelöléssel kér azonnal:

Kron Zsigmond

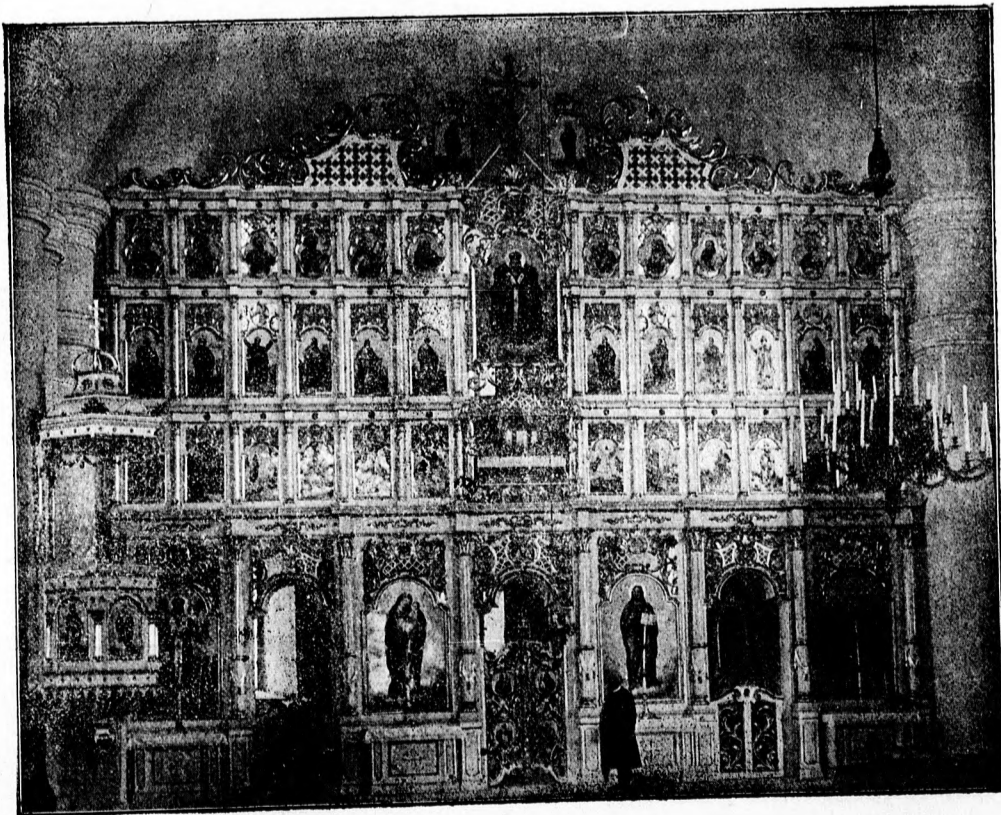
Budapest, VI., Dezseffy u. 5. sz

SZABÓ SÁNDOR, SZATMÁR

SZOBRÁSZ, ARANYOZÓ ÉS OLTÁRÉPÍTŐ, BÁTHORY-UTCZA 18. SZÁM.

Elvállalom új oltárok, szószékek, szent sírok, szent szobrok készítését kőből, fából vagy imitációból. Régi munkák felújítását mérsékelt árak mellett készítek. Új oltárképeket hírneves festőművészek közreműködésével állítom elő. Műtermemben kész templom- és szobadíszek vannak raktáron. Továbbá e helyen is felhívom a főtisztelendő urak szíves figyelmét a műtermemben készletben levő stáció-dombormű képek meglekintésére. Költségvetéssel, rajzokkal díjmentesen szolgálok. Az aranyozás tiszta Katalin arannyal történik. Az ügy könnyebb elintézése céljából saját költségemen utazom bárhova.

Teljesített munkáimról számos elismerő levél van birtokomban, úgy mint ft. Govrik János kerületi esperes, kökényesdi rk. plébános urtól, ft. Ekkel Lajos rk. telkész urtól, ft. Damjanovich Viktor gk. esperes-telkész urtól, ft. Köncs László rk. telkész urtól, ft. Unger Lajos rk. telkész urtól és ft. Damjanovich Tivadár gk. telkész urtól, melyeknek szövegét helyszűke miatt nem ismertethetem.

Az alábbi elsőrangú cégeket a bevásárlásoknál és megrendeléseknél mélyen tisztelt olvasóinknak különös figyelmébe ajánljuk.

Gárdos Ferencz könyvkötő

Szatmár, Kazinczy-utca 6. sz.

Ajánlja ujonnan és a mai kor igényeinek megfelelően berendezett

KÖNYVKÖTÉSZETÉT

a mélyen tisztelt közönség szives figyelmébe.

KOMÁN JÁNOS köszörüs-mester
SZATMÁRON

a Központi vámházzal szemben.

Tisztelettel tudatom a n. é. közönséget, hogy

köszörüs műhelyemet

1907. aug. 1-étől (régi helyéről) az Iskola-köz sarkáról néhány lépéssel beljebb, a püspöki r. k. fiu elemi iskola kerthelyiségébe **helyeztem át.** Műhelyemben borotva, olló, zseb-, konyha- és asztali kések érvágó, köpülőző gépek, valamint bádogos és szabó ollók köszörülését jutányos árakban vállalom el.

Készítendő munkákért kívánatra házhoz küldök.

A m. t. közönség szives pártfogását kérve,

tisztelettel **KOMÁN JÁNOS.**

Hirdetések felvételnek

a kiadóhivatalban Szatmár, Iskola-köz.

A ki igazán finom, kényelmes, elegáns és tartós honi gyártmányu lábbelit akar vásárolni, az bizalommal fordulhat

Kívánatra mérték után bármilyen kivitelű czipők és csizmák is készülnek.

Vuja János

-hoz, **SZATMÁR, Deák-tér,** (Keresztes András-féle ház aki dusan felszerelt **czipő-raktárában** csakis valódi finom bőrből, a már is világhírű hazai gyárakban czipőket és csizmákat nagyon is versenyképes árak mellett hozza forgalomba és üzletéből minden olcsóbb rendű készítményt a szokásos bőr és talp utánzatokat teljesen kikészítölte, és a kinek áruinak csinoság dolgában is párját ritkítják

Mindenkinek saját érdeke, hogy üveg, porcellán és lámpa-árusükségletét .. Oesztreicher Tóbiás

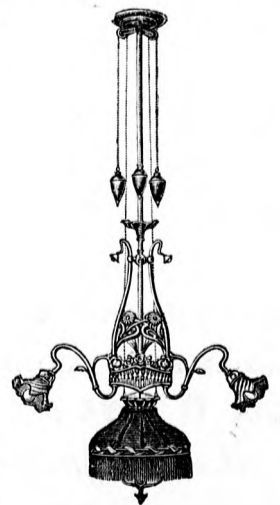
gyári nagy raktárában szerezzé be **SZATMÁRON, Deák-tér 21. sz. a.,** és a nagybányai fióküzletében

Ajándék árak: Tisztelettel tudatom, hogy a nyári idény alkalmára dusan felszerelt üveg és porcellán üzletemben az árakat tetemesen leszállítottam. — Helyszükem miatt csak a következő tárgyak árai szolgáljon tájékozással:

Valódi karlsbadi 6 személyes étkező készlet	K 14.—tól feljebb.
„ „ 6 „ teás „	K 6.—tól „
„ „ 6 „ kávé „	K 5.60-tól „
„ „ 6 „ feketés „	K 5.60-tól „
„ „ „ mosdó „	K 8.—tól „
„ „ teás csésze préselt 6 pár	K 1.90-től „
„ „ kávé „ „ 6 pár	K 1.90-től „
„ „ feketés „ „ 6 pár	K 1.50-től „

Csiszolt kristály üvegből különböző díszítéssel Liquörös „ 6 „ K —.95-től feljebb
Vizes készlet 6 személyre K 1.70-től feljebb Talpas üvegtál 6 tányérkával K 1.30-tól „
Boros „ 6 „ K 1.30-tól „ Csigaszervezetű díszes függő lámpa 5.80-tól „

Kiházasítási berendezések és ajándék dísz tárgyak, dus választékban, kivételes előnyökkel kaphatók. **Villamos csillárok** nagy választékban. Házi telephon, villamos csengő és villanyvilágítási bevezetések, valamint javítások jutányos árban, pontosan eszközöltetnek. Villamoségő drbja 60 f. Mindenféle ujdonsági villamos égő kapható.

BABAKOCSIK ÉS RINTALOVAK!

Megkezdődött a nyári vásár!

Óriási választék ujdonságokból, melyek egyedül csak

a Szatmári Bazárban

Kazinczy-u. 10. sz. alatt kaphatók a leggyorszerűbbtől a legizlésebb tárgyak, u. m.: játék, díszmü, rövid, nürinbergi, aozél, tajték, üveg, porcellán és öntvény-árak, grammophonok, fonographok, lemezek és hengerek óriási választékban, mélyen leszállított árak mellett vásárolhatók

BLATNICZKY ISTVÁN

SZATMÁR, Kazinczy-utca 10. sz. alatt levő

„SZATMÁRI BAZÁR“-JÁBAN.

MÉRSEKELTEN SZABOTT ÁRAK!

Automobilok és 3 kerekű triciklik.

Óriási választék Francia babkában.

Mielőtt személy, jelzalog, vagy építési

KÖLCSÖN

íránt intézkednék, kérjen díjtalanul prospektust.

MELLER L. EGYED — BUDAPEST

IX., Lónyai-utca 7. szám. — Telefon-Interurban 46—31.

HORVAY és SZABÓ

festők Szatmár, Kinizsy-u. 29.

Elvállalnak szobafestést, mázolást, czim- és czimer-festést, valamint aranyozást és tapétázást. Templom festéseket minden stíben.

:: Üveg czimtblák készítése ::